

Mbeti á Polo sú fœ azu Efeze Tshatshu o'o

Polo su mbetinœ asœ lœkœ á tshe sœ lima lœ kângâ 6a lœ Roma. Tshe su fœ azu Ikrizia lœ Efeze œdœ ndje fœ Ikrizia kœ á sœ lima indirœ Efeze. Egerœ ada o'o á tshe su ala mbetinœ dœke: Ndjaba ngbœga œrœ tshalafo dœ pe œnœ tshaati kœ adœke Kristu dœ Gbozu tshapa nœ.

Ala mbetinœ asœke, Polo li ngbœtœ nœ ayindœ Yisu dœ œrœ votœ: Ikrizia 6ata undu uzu, yé Yisu kœdœ kumunœ; Ikrizia 6ata egerœ anda, yé Yisu kœdœ kitinœ; Yisu œdœ Ikrizia 6ata totœ noe yashe dœ yakoshe, yé Kristu kœdœ yakoshe totœnœ.

Mbetinœ kurutshelœtœ ye atake:

- Abala (1.1-2)
- Kristu to kane ye ga pa azœ dœ ɔtshœ Ishiri (1.3-3.21)
- A sœ dœ tafo soro awa bale doe Kristu (4.1-6.20)
- Ndœngœlœ abala (6.21-24)

Abala

¹ Emœ Polo, ayi avwa nœ Yisu Kristu lindœ gbetshelœ nœ Ndjaba, mœ sœ kœsu mbetinœ asœke fœ 'e dœ ayerœ azu lakpi Efeze á 'e sœ dœ kœyindœrœ ga ndœ Yisu Kristu.

² Kaka Aba azœ dœ Ndjaba, dœ Gbozu Yisu Kristu ma ɔtshœ lœsu nœ endje ga ndœ 'e yé œ za kœsœ gee fœ 'e.

ɔtshœrœ nœ Ndjaba lœ awa nœ Kristu

3 Kaka a donga Ndjaba, Aba Gbozu nœ azœ dœ Yisu Kristu: Tshe to kane ye ga pa azœ lœ awa nœ Kristu á a ngbœtœ azœ dœ she bale, yé á to ɔtshœrœ nœ išhirœ kœ ba lafo fœ azœ.

4 Gbambancœ nene, Ndjaba ke lima azœ utshunœ adœke tshe mbœrœ tshapashœnœ asœ, adœke a sœ yerœ yé œ sœsœ ndje dœ ekperœ teasho utshu ye nene. Lœ ayo nœ ye,

5 Ndjaba wa lima o'o utshunœ dœ tœ ye adœke a wuta agbolo nœ œne loe awa nœ Kristu. Tshe yi lima ndœ kœmbœrœ œtoœnœ ataa mbœrœ á ga tœ ala ye.

6 Ataa, a donga she mbœrœ ɔtshœ lœsu á tshe yisœ nœ fœ azœ lœ awa nœ Gbolo nœ ye á tshe yindœ ye waa asœmœ.

7 Gbambancœ nene, lœ awa indji Kristu Ndjaba vwara azœ lœ ngbindirœ, yé œ djercœndœ ekperœ nœ azœ liaka egerœ ɔtshœ lœsu nœ ye.

8 Tshe yisœ egerœ ɔtshœ lœsu nœ ye ga ndœ azœ ropa nœ ye, yé œ za awa tœ kœwusœtœ œdœ pe kœwusœrœ fœ azœ.

9 Tshe yisœ gbetshelœ nœ ye á tshe za yiwatœnœ adœke a wusœ nœ, gbetshelœ á tshe gbe lima katshatsha utshunœ ndœ kœza ga tœ akwa lœ awa nœ Kristu.

10 Etœnœ, Ndjaba œ mbœrœ dœ lœkœ á tshapashœ œ ka dœ tœnœ. Tshe ngbœga œneke á sœ ba lafo dœ œnœ tshaati adœke Kristu te Gbozu tshebabale panœ.

11 Lœ kœngbœtœ nœ azœ dœ Kristu, a wuta ndje azu nœ Ndjaba. Gbambancœ nene, tshe ke lima azœ katshatsha utshunœ lindœ œneke á tshe guma; yé tshe sœ kœmbœrœ œrcœ kœ liaka œneke á tshe wa á ga tœ ala ye.

12 Atamœ, a donga she 6ata tshe sœ tœ egerœnœ, azœ á a dœ ali azu kœko lœsu azœ ga tœ Kristu.

13 E'e ndje, lœkœ á 'e dji o'o tœ upu nœ adjapu, ḥtshœ O'o á za kœshe fœ 'e, 'e sœ dœ kœyindœrœ ga ndœ Kristu. Ataa, Ndjaba ta ambara nœ ye ga tœ 'e lœ awa nœ kœto ḥtshœ Ishiri á tshe pa lima tœnœ fœ 'e.

14 Yé ḥtshœ Ishiri kœdœ ndanga mbœrœ kœgbœ ḥtshœrœ á Ndjaba gumasœ nœ mbœrœ azu nœ ye. Eœ sœ ataa œrrr bala dœ lœkœ á azu nœ Ndjaba œ gbœ kœshe. Kaka a donga Ndjaba mbœrœ egerœ œrœ á tshe mbœrœ.

Avwala nœ Polo fœ Ndjaba

15 Wu mbœrœ tœnœ ataa, œmœ ndje, lœkœ á mœ djindœ kœyindœrœ nœ 'e ga ndœ Gbozu Yisu œdœ kœyindœsho nœ 'e ga tœ ayerœ azu kœ,

16 mœ sœsœ kœkatœ kœgi mershe fœ Ndjaba mbœrœ 'e nene, mœ sœ kœgbe dœ 'e lœ avwala nœ mœ.

17 Mœ za avwala nœ mœ adœke, Ndjaba nœ Gbozu nœ azœ dœ Yisu Kristu á tshe dœ Aba nœ mokœ, tshe za ishiri nœ kœwusoetœ fœ 'e, œ yisœ ye fœ 'e adœke 'e wusœ ye dœ ḥtshœnœ.

18 Mœ kpa za avwala nœ mœ fœ she adœke tshe kœrœ tshalœsu 'e adœke 'e wusœ œrœ á tshe e 'e mbœrœ tœnœ dœ ḥtshœnœ, œdœ œneke á 'e li kœko lœsu 'e ga pa nœ. Yé á 'e kpa kœwusoetœ ḥtshœrœ ndjoro á ga waa á tshe gumasœ nœ kate ayerœ azu nœ ye asœmœ.

19 Mœ kpa za avwala nœ mœ adœke 'e wusœ gbœgbœ nœ ye á ropa œrœ kœ á tshe za fœ azœ dœ ayindœ Ndjaba. Gbœgbœnœ asœmœ kœdœ œneke á Ndjaba ma dœ gbœgbœ kœ.

²⁰ Tshe za lima œtœnœ ga tœ akwa lœkœ á tshe she lima Kristu lœ akuzu, á za she ga pa kuni ye ba lafo.

²¹ Kristu sœ ga pa tshagbozu kœ, ga pa awa koembœrœ œrœ, ga pa gbøgbø kœ, ga pa œrœ para kœkœ yé ga pa i'iri á ropa i'iri kœkœ, œdœ pa œshœnœ asœke œdœ pa œshœ á na manda nœ.

²² Ndjaba ko œrœ kœ ga tshada Kristu, œ za she tœ ga tœ kumu œrœ kœ adœke tshe dœ kumu Ikrizia,

²³ á dœ undu ye djigi, lœ Ikrizia, Kristu sœ djigi zœ, œshe á tshe sœ ndje djigi tœ osho kœ.

2

Soro manda kœshe nœ azu

¹ Lima utshunœ, 'e lœ 6ata azu á endje tshu lima mbœrœ ngbindirœ œdœ ekperœ nœ 'e.

² 'E sœ lima koembœrœtœ 'e lindœ mara azu tshapashœ asœke. 'E sœ lima koembœrœtœ 'e lindœ o'o gbozu nœ gbøgbø nœ aekpe išhiri lœ iži, ekpe išhiri á tshe sœ koembœrœ akwa ngøngœ asœke lœ ayingba Ndjaba.

³ Azœ para kœkœ, 'a sœ lima 6ata endje. A sœ lima koembœrœtœ azœ lindœ mara nœ azœ dœ tœ azœ, a sœ lima koembœrœ œneke á undu azœ œdœ lœsu azœ yindœ nœ. Adjapu, a sœ lima 6ata azu kœ, mara koembœrœtœ nœ azœ sœ lima kœza ókó nœ Ndjaba ga pa azœ.

⁴ Kashe Ndjaba wu oyo azœ waa, yé œ yi ndje ndœ azœ tœpanœ kpuru.

⁵ Gbambanœ nene, a sœ lima 6ata azu á endje tshu mbœrœ ekperœ nœ azœ, tshe za soro fœ azœ dœ awa nœ koengbœtœ azœ dœ Kristu. Adja 'e she mbœrœ œtshœ lœsu nœ Ndjaba.

6 Lœ kœngbœtœ azœ doe Yisu Kristu, Ndjaba she azœ lœ kuzu, yé œ guma ɔtshœ osho kœsœ fœ azœ fa lafo.

7 Tshe ma ayo nœ ye ga ndœ azœ lœ awa nœ Yisu Kristu, tshe mbœrœ lima kœ adœke azu kœwu ɔtshœ lœsu nœ ye á dopa nœ ascœmœ manda osho á na manda œneke asœke.

8 Yé mbœrœ ɔtshœ lœsu nœ Ndjaba dâ 'e she lœ awa nœ kœyindœrœ. Æ toto lœ gbœgbœ nœ 'e nene kashe tœnœ kœdœ œrœ á Ndjaba to fœ 'e gbambanœ.

9 Æ toto lœ akwa nœ 'e yekane á uzu kœdu okoro ye mbœrœ tœnœ nene.

10 Gbambancœ nene, Ndjaba dâ mbœrœ azœ ataa. Tshe mbœrœ azœ lima lœ kœngbœtœ azœ bale doe Yisu Kristu adœke a mbœrœ ɔtshœ akwa á tshe guma lima katshatsha adœke a zatœ azœ ndœ nœ.

Kœngbœtœsho bale doe Kristu

11 'E gbe dœ mara á 'e sœ lima dœ tœnœ ut-shunœ. Ayuda pa lima adœke 'e dœdœ azu nœ Ndjaba nene, mbœrœ á 'e wawa gaza nene. Kolœ endje dâ dœ lima azu nœ Ndjaba mbœrœ á endje wa gaza nœ ɔkœ.

12 'E wusœ nœ adœke dœ lœkœnœ ascœmœ, 'e wuwu lima damba sœ Kristu nene; 'e dœdœ ndje lima azu Israyele nene. 'E dœdœ lima azu á endje li kœgbœ œrœ tshangba madu á Ndjaba lu nene. 'E gugu lima dœ œrœ kœko lœsu 'e ga pa nœ pa ɔshœ nene, yé 'e wuwu lima ndje sœ Ndjaba nene.

13 Kashe ngœngœ asœke, e'e á 'e sœ lima lœ ingirinœ tœ Ndjaba, 'e wuta ndoo dœ she lœ

kœngbœtœ 'e bale dœ Yisu Kristu mbœrœ indji ye á tu lima mbœrœ 'e.

¹⁴ Gbambancœ nene, œshe dá dœ kœsœ gee nœ azœ, œshe dá mbœrœ adœke Ayuda œdœ pe angbi azu wuta uzu bale. Lœ kœza undu ye fœ kuzu, tshe ndjœtshœlœ muru nœ kœyiangbatœsho á kuru lima tshagurutœ azu.

¹⁵ Tshe wo awa akwa œdœ pe awa o'once dœ œrœ kœ á yindœ nœ adœke endje mbœrœ. Tshe ngbœba endje ga tœnœ bale dœ angbi azu adœke endje wuta tafo azu lœ kœngbœtœsho dœ she; dœ mara ataa dá tshe za kœsœ gee ga ugurutœ endje.

¹⁶ Yé dœ awa kuzu nœ ye pa kurushi, tshe ndi tshelœ kœtshene osho ugurutœ endje bibisha, œ guma tshagurutœ Ndjaba dœ endje mbœrœ adœke endje wuta uzu bale.

¹⁷ Tshe na kœmindœ kœsœ gee fœ azu á endje sœ lœ ïngïrïncœ dœ Ndjaba œdœ pe ndje endjeneke á endje lœ ndoo dœ Ndjaba.

¹⁸ Yé mbœrœ Kristu, azœ dœ Ayuda dœ pe angbi azu, a gbœ awa nœ kœli ga ndœ Aba dœ awa nœ Ishiri bale.

¹⁹ Ataa, e'e dœ azu á 'e dœdœ Ayuda nene, 'e kpa dœdœ angbi azu nene, 'e dœdœ ndje agene nene; kashe 'e kœdœ azu bïngi nœ Ndjaba. 'E wuta agbolo ogo awa bale dœ azu nœ Ndjaba.

²⁰ E'e œdœ endje kœ 'e sœ 6ata badja á Ndjaba sœ kœmo dœ anda nœ ye. Aayi avwa œdœ pe aayi kœgbara o'o kœdœ kitincœ yeka á Kristu kœdœ egerœ badja neke á tepa andancœ djigi.

²¹ œshe dá sœ kœto gbœgbœ fœ anda djigi yé á sœ kœti tœnœ adœke œ gerœ yé œ fa œyerœ Tepelo nœ Gbozu.

22 Lœ kœngbœtœ 'e bale dœ Kristu, e'e ndje 'e sœ lœ kœmœ anda mbœrœ kœwuta dœ anga azu kœ, anda nœ Ndjaba lœ awa nœ Ishiri.

3

Akwa nœ Polo ugurutœ angbi azu

1 Mbœrœ tœnœ ataa, œmœ Polo, mœ wuta ayi kânga ndœ akwa nœ Yisu Kristu mbœrœ e'e dœ angbi azu.

2 Adjapu, 'e djindœ o'o tœ upu nœ ɔtshœ lœsu á Ndjaba ma fœ mœ mbœrœ kœmbœrœ dœ akwa nœ ye mbœrœ 'e.

3 Ndjaba dœ tœ ye dá yisœ gbetshelœ á tshe za lima yiwa tœnœ fœ mœ, yeka á mœ su dœ aya mbetinœ asœke.

4 Yé 'e kœsœ kœdi mbetinœ asœke dá 'e wusœ mara á mœ wusœ gbetshelœnœ á zatœ ye yiwa tœnœ asœmœ tœ upu nœ Kristu.

5 Lima utshunœ, Ndjaba mama gbetshelœnœ fœ azu nene. Kashe ngœngœ asœke, ɔtshœ Ishiri nœ ye pandœ nœ ngbi fœ cœyerœ aayi avwa œdœ aayi kœgbara o'o.

6 Gbetshelœnœ asœmœ kœdœ adœke, angbi azu li ndje kœgbœ ɔtshœrœ á Ndjaba guma fœ azu nœ ye dœ awa nœ kœyindœ ɔtshœ O'o awa bale dœ Ayuda. Endje wuta uzu bale yé Ndjaba œ to œrœ á tshe pa lima tœnœ fœ endje kœ.

7 Mœ te ayi akwa kœyisœ ɔtshœ O'onœ asœ mbœrœ ɔtshœ lœsu nœ Ndjaba œdœ pe gbœgbœnœ á tshe za lima fœ mœ.

8 Cœmœ kœdœ ndœngœlœ uzu ugurutœ ayerœ azu nœ Ndjaba para kœkœ. Ngœngœ asœke, Ndjaba

má ɔtshɔ l̩su ga ndœ mœ adœke mœ yisœ dili kœgbœrœ nœ Kristu fœ angbi azu.

⁹ Ndjaba á tshe mbœrœ œrœ kœ za lima o'onœ asœ yiwa tœnœ katshatsha, yé ngɔngœ asœke tshe za mœ adœke mœ kœyisœ nœ fœ azu kœ adœke endje wusœ œneke á tshe yindœ kœmbœrœ tœnœ.

¹⁰ Atamœ, lœ mara akwa á Ikrizia sœ kœmbœrœ tœnœ ngɔngɔnœ asœke, tshagbozu œdœ pe gbɔgbɔ 6a lafo wusœ egerœ kœwusœtœ nœ Ndjaba lœ aka œrœ kœ.

¹¹ Ndjaba mbœrœ adja liaka œneke á tshe gbe lima ndœ kœmbœrœ tœ nœ lœ awa nœ Gbozu nœ azœ dœ Yisu Kristu.

¹² Mbœrœ kœyindœrœ ga ndœ Kristu, a ngbœtœ azœ bale dœ she yé a li kœna ga utshu Ndjaba dœ l̩su ziti.

¹³ Mbœrœ tœnœ ataa, mœ kœ fœ 'e adœke 'e mœmœ lœ ɔkœ 'e mbœrœ egerœ oyo á mœ sœ kœwu mbœrœ 'e nene. (E sœ mbœrœ ɔtshœrœ nœ 'e.

Kœyindœsho nœ Kristu

¹⁴ Mbœrœ tœnœ ataa, mœ gote dœ koda mœ 6a utshu Ndjaba Aba,

¹⁵ á mbœrœ she dá bingi kœ, œdœ 6a lafo œdœ 6a pa ɔshœ gbo i'iri ye.

¹⁶ Lindœ kœgbœrœ nœ mokœ nœ ye, mœ yindœ nœ adœke tshe to gbɔgbɔ ga lœ 'e dœ awa nœ Ishiri nœ ye yeka á 'e kœwuta agbozu lœ kœyindœrœ.

¹⁷ Yé dœ tœnœ ataa á Kristu kœsœ tœ l̩su 'e lœ awa nœ kœyindœrœ. Mœ yindœ nœ adœke 'e ka ngbirœ yé œ shi gbi lœ kœyindœsho.

¹⁸ Atamœ, e'e œdœ ayerœ azu para kœkœ, 'e sœ dœ gbɔgbɔ kœwusœ kœyindœsho nœ Kristu á ropa nœ yé á gugu dœ ndœngolœnœ nene;

19 œ ro ndje sœ kœwusœrœ djigi. Ærœ á mœ eosho ndœ noe ga ndœ 'e kœdœ adœke 'e su dœ gbøgbø noe Ndjaba.

20 Ndjaba li kœmbœrœ œrœ kœropa œneke á a gbe dœ tœnœ. Tshe mboerœ œrœ kœ dœ gbøgbø á sœ kœmbœrœ akwa lœ azœ.

21 Kaka mokœ noe Ndjaba matœ ye ugurutœ azu Ikrizia, œ ma ndje tœ ye dœ awa noe Yisu Kristu manda nbugu dœ nbugu. Ame!

4

Azu noe Kristu sœ undu bale

1 Mbœrœ tœnœ ataa, œmœ á mœ te kanga mbœrœ kœmbœrœ akwa noe Gbozu, mœ yindœ noe adœke 'e mboerœtœ 'e liaka mara á Ndjaba yindœ noe.

2 'E zatœ 'e ga ati, dœ lœsu 'e ziti œdœ ndje pe dœ ugu lœsu. 'E sœ dœ kœru lœsu ga tœ anga 'e yé œ mbœrœ akwa dœ kœyindœsho.

3 'E pa avvara kœgbœndœ kœngbœtœsho bale á ɔtshœ fshiri to lœ awa noe kœsœ gee.

4 Azu noe Kristu sœ kolœ undu bale, yé ɔtshœ fshiri sœ ndje bale, awa bale Ndjaba e azœ adœke a ko lœsu azœ bale.

5 Gbozu sœ bale, kœyindœrœ sœ bale, batisimu sœ ndje bale.

6 Ndjaba sœ bale. Tshe kœdœ Aba azœ kœ, tshe sœ kœmbœrœ akwa lœ azœ kœ yé œ sœ ndje lœ azu kœ.

7 Andaa, gbøgbø noe kœmbœrœ dœ akwa á a gbœ sœsœ awa bale nene. A gbœ liaka œneke á Kristu yindœ kœto fœuzu dœuzu.

8 Ⓛ sœ liaka œneke á endje sú ala Buku nœ Ndjaba adœke:

«Lokø á tshe œ lima ga lafo,
tshe tepe akanga,

tshe to gbøgbø kœmbœrœ dœ akwa fœ azu.»

9 Tshe œ lima ga lafo! Ⓛ yindœ kœpa kotoo? Ⓛ má ndje adœke Kristu jerœ ga ati ba budu ɔshø a?

10 Uzu á tshe jerœ lima, œshe ndje kœdœ uzu á tshe œ waa kœropa tshalafo djigi adœke tshe su tshelœ osho kœ.

11 Ⓛ eshe dá kurutshelœ gbøgbø kœmbœrœ dœ akwa fœ azu. Tshe ko anga azu kœsœ dœ aayi avwa, anga azu tœ aayi kœgbara o'o, anga azu tœ aayi kœmïndœ ɔtshø O'o, anga azu tœ aayi kœgbœndœ Ikrizia, anga azu tœ aayi kœyisœrœ.

12 Tshe mbœrœ kœ atamœ mbœrœ kœguma azu nœ Ndjaba adœke endje mbœrœ akwa nœ ye dœ mara adœke endje mœ undu Kristu,

13 œrrr ga tœ adœke a wuta kœ dœ kœyindœrœ bale yé a wusœ Gbolo nœ Ndjaba. Ataa, a te agbø azu yé œ wuta adj a bata Kristu.

14 Dœ mara atamœ, a kpa dœdœ aya agbolo á endje yaka kumu endje dœ tshelœ aka kœyisœrœ kœ nene. Aayi kœbili osho œ ko ndje azœ lœ gbanda nœ endje dœ o'o lima nœ endje nene. A kpa za awa aayi djingili yeka á endje kœgaga kumu azœ dœ kœyisœrœ wala nœ endje nene.

15 Kashe œdœ a kœsœ kœpa adj a o'o lœ kœyindœsho, a gerœ bala lœ œrœ kœ ga ndœ Kristu á tshe dœ kumu Ikrizia.

16 Yé œshe dá ngbøba œrœ kœ á sœ tœ undu ye ga tœnœ bale. Ⓛdœ œrœ bale dœ bale á sœ tœ undu ye kœmbœrœ akwa nœ ye dœ kœyindœrœ

dœ ɔtshɔnœ, undu djigi œ gerœ dœ ɔtshɔnœ yé œ gerœ lœ kœyindœsho.

Tafø soro lœ kœngbøtæsho bale dœ Kristu

17 'E wu œneke á mœ sœ kœyu 'e kpala-kpala tœnœ dœ i'iri Gbozu: 'e katœ ongboro kœmbœrœtœ 'e 6ata azu á endje wuwusœ Ndjaba nene, á kœwusœrœ noe endje fu ye.

18 Ubu osho ndi tshelœ gbetshelœ noe endje, yé endje wuwusœ soro á Ndjaba za fœ azu nene lœ kumu kœwusœrœ nene œdœ lœ kumu ɔgbœ lœsu noe endje.

19 Endje kpa gugu dœ tshula nene; endje zatœ endje kœndœ kœmbœrœ angba budu yé œ kaka ndje tœ kœmbœrœ anga angbi œrœ tshula nene.

20 Mbœrœ e'e noe 'e, œ dœdœ mara á endje yisœ o'o tœ upu noe Kristu fœ 'e dœmœ nene.

21 Edœ o'o á 'e dij lima kœsœ adja tœ upu noe ye, œdœ endje kœyi lima sœ ye fœ 'e kœli dœ adja o'o á dœ Kristu,

22 'e katœ ongboro kœmbœrœtœ 'e lima ut-shunœ, œtœnœ á ogo kœmbœrœ œrœ œ vwa osho ga lœ kuzu.

23 E li adœke Ishiri noe Ndjaba fa lœsu 'e dœ pe iširœ 'e adœke 'e wuta atafo azu.

24 'E za angwa kœmbœrœ œrœ noe atafo azu, mbœrœ 'e te atafo azu á Ndjaba mbœrœ endje liaka angwa ye dœ tœ ye lœ œrœ á sœ ndjii œdœ yerœ, á to lœ adja o'o.

25 Mbœrœ tœnœ ataa, 'e katœ wala ye. Uzu dœ uzu pa adja o'o fœ yanganœ; gbambanœ nene, azœ para kœkœ a wuta œrœ kote undu uzu bale.

26 ⓂEdœ 'e kœsœ dœ ókó, 'e mbœmbœrœ ekperœ nene. 'E gbøgbøndœ nœ œrrr adœke ɔlɔ li tœnœ nene.

27 'E zaza awa fœ djaboro bale nene.

28 Uzu á tshe sœ lima kœzi angba, kpa zizi angba nene, kashe œ li dœ she kœmbœrœ akwa dœ kane ye yeka á kœgbø œrœ tshangba nœ, yekane á tshe kœto ndje angancœ fœ aayi oyo.

29 Kaka adœke ekpe o'o bale wuwuta lœ ama 'e nene. Kashe œdœ o'o kœsœ zœ, œ li dœ 'e kœpa o'o á li kœguma azu yé á to ɔtshø lœsu fœ endjeneke á endje sœ kœdji tœnœ.

30 'E mbœmbœrœ adœke ɔtshø Ishiri nœ Ndjaba sœ dœ oyo nene. Gbambancœ nene, œshe kœdœ ambara á Ndjaba ta ga tœ 'e mbœrœ olo á tshe she bala 'e lœ ekperœ djigi.

31 'E katœ ushu lœsu, kœyiuzu ga lœ ókó, kœsœ dœ ókó, kœpa o'o dœ ɔgbø tshama œdœ kœgu osho ye. 'E katœ kœmbœrœ œrœnœ asœmœ kœye.

32 'E sœ dœ ɔtshø lœsu yé œ yindœtœ 'e ugurutœ 'e, 'e wu oyo ekperœ nœ anga 'e bata á Ndjaba wu lima oyo 'e lœ awa nœ Kristu.

5

'E mbœrœtœ 'e bata azu nœ ingbisho

1 E'e kœdœ agbolo á Ndjaba yindœ 'e waa. Mbœrœ tœnœ ataa, œ li adœke 'e mbœrœtœ 'e bata she.

2 'E yindœtœ 'e bata á Kristu yi lima ndœ azœ, yé á za lima tœ ye fœ kuzu mbœrœ azœ bata makabo œdœ bata tokóró á endje zo á tshafuncœ ga waa tœ Ndjaba.

3 E'e kœdœ ayerœ azu nœ Ndjaba, 'e katœ kœmbœrœ angba budu, kœsœ dœ egerœ lœsu, kœmbœrœ œrœ tshula œdœ pe kœsœ dœ ogo ukpulu œrœ.

4 Ⓛ lili ndje dœ 'e kœpa o'o nœ egerœ kumu nene, kœpa o'o ngbilngbili fata agbakindi azu nene. Ⓛ li dœ 'e kœza mershe fœ Ndjaba.

5 'E wusœ nœ adœke ayi angba budu, dœ ayi ngbindirœ dœ pe ayi kœgbœtœ œrœ nœ anga endje asœmœ – ayi kœdonga andjaba – endje gbo œrœ ba lœ ogo nœ Kristu œdœ œnœ Ndjaba nene.

6 Anga azu bale bibili 'e dœ gbetshelœ nœ afara nene. Tœnœ dá sœ kœgbota ókó nœ Ndjaba ga pa azu á endje djidji she nene.

7 'E ngbœngbœtœ 'e dœ endje lœ ekperœnœ á endje mbœrœ asœmœ nene.

8 'E lœ lima utshunœ lœ ubu osho, ngœngœ asœke 'e ngbœtœ 'e bale dœ Gbozu, yé 'e wuta azu nœ ïngbisho.

9 Gbambancœ nene, azu nœ ïngbisho mbœrœ kolœ ɔtshœrœ, œrœ á sœ ndjii œdœ pe ndje adj a o'o.

10 'E pa avwara kœwusœ œrœ œneke á ga tœ Gbozu.

11 'E ngbœngbœtœ 'e nene dœ azu nœ ubu osho á endje mbœrœ œrœ á ádánœ gugu nene asœmœ. Kashe 'e gbara ekperœ nœ endje á endje mbœrœ ngbi ga ushu.

12 Ⓛrœ á endje mbœrœ yaa lœ ubunœ, œ sœ tshula tœ kœpa tœnœ.

13 Kashe 'e dœ azu nœ ïngbisho, œ li dœ 'e kœpa tœnœ ga utshu azu.

14 Gbambancœ nene, œrœ kœ á sœ tœ ïngbisho

wuta ìngbisho. Mbørœ tœnœ ataa dá endje pa adœke:

«Œbœ á bœ sœ tœ lo, jo ga lafo,
yé œ she ugurutœ akuzu,
yeka iširi nœ Kristu kœma bœ ngbi ga ushu.»

¹⁵ Ala 'e gbœ tœ ɔtshœ 'e. Adja 'e mbœmbœrœtœ 'e bata aayi iindi nene kashe 'e mboerœtœ 'e bata azu nœ kœwusœtœ.

¹⁶ 'E gbœgbœtœ 'e kœmbœrœ ɔtshœrœ; gbambanœ nene, olo á a sœ lœnœ asœ sœ tœ ekpence.

¹⁷ Ataa, 'e doédœ aayi iindi nene, kashe 'e para awa kœwusœ œrœ á Gbozu yindœ nœ.

¹⁸ 'E ndjondjo ipi adœke œ mbœrœ 'e nene. Ete nene 'e li ga lœ djingili, kashe 'e su dœ ɔtshœ iširi.

¹⁹ 'E to gbœgbœ lœ tœ 'e dœ tshelœ aka itshi kœdœ angancœ á ɔtshœ iširi yisœ nœ; 'e bi itshi yé œ donga Gbozu dœ lœsu 'e djigi.

²⁰ 'E gi mershe fœ Ndjaba Aba dœ i'iri Gbozu nœ azœ dœ Yisu Kristu dœ ɔlœ kœdœ mbœrœ œrœ kœ.

O'o tœ upu nœ ayakoshe dœ ayashe

²¹ 'E dœ azu á 'e sœ kœkpawa Kristu, 'e lisœtœ 'e ugurutœ 'e dœ tœ 'e.

²² E'e dœ ayashe, 'e lisœ aakœ 'e bata á 'e lisœ Kristu.

²³ Gbambanœ nene, yakoshe kœdœ gbozu tshapa yashe bata á Kristu dœ ndje gbozu tshapa Ikrizia. Dœ mara ataa, Kristu kœdœ ayi kœsœ Ikrizia á dœ undu ye dœ tœ ye.

²⁴ Ataa, œ li dœ ayashe kœlisœ aakœ endje lœ œrœ para kœkœ bata Ikrizia œ lisœ Kristu.

25 E'e dœ ayakoshe, 'e yindœ awo 'e ɓata Kristu yi lima ndœ Ikrizia yé á zatœ ye fœ kuzu mbœrœ tœnœ.

26 Tshe djutœ Ikrizia doe ungu batisimu œdœ pe o'o ama Ndjaba adœke Ikrizia wuta yerœ.

27 Tshe yindœ nœ adœke œ wuta tœ ala ye ɓata ɔtshœ yashe á œsœ ye li. Tshe yindœ nœ adœke Ikrizia wuta adja yerœ yé œ sœ dœ ekpenœ bale nene.

28 Dœ mara ataa, œ li adœke ayakoshe yindœ aawo endje ɓata á endje yindœ undu endje dœ tœ endje. Uzu á tshe yindœ awonœ, yindœtœ ye dœ tœ ye.

29 Ȼ dœ adjapu adœke uzu bale lili kœtshene undu ye dœ tœ ye nene. Kashe tshe to rœgo fœ undu ye, œ gbœndœ nœ ɓata á Kristu œ mbœrœ dœ Ikrizia.

30 Gbambancœ nene, azœ kœdœ œrœ kote ye.

31 Endje su adœke: «Mbœrœ tœnœ ataa, yakoshe œ katœ abanœ dœ ayinœ ti, œ ngbœtœ ye dœ awonœ, yé endje bibisha kœ œ wuta uzu bale.»

32 Adja o'onœ asœ sœ tœ egerœnœ: œmœ, mœ pa fœ 'e ngbi adœke œ sœ tœ upu nœ Kristu œdœ pe Ikrizia.

33 Kashe œ wu ndje 'e: Ȼ li dœ yakoshe bale dœ bale kœyindœ awonœ ɓata á tshe yindœ tœ ye dœ tœ ye, yé œ li ndje dœ yashe bale dœ bale kœzatœ ga ati fœ akœnœ.

¹ Agbolo, 'e dji aayi kœzu 'e. 'E mbœrœ ataa liaka œneke á Gbozu yindœ noe; gbambancœ nene, asœmœ dá sœ ndjii.

² O'o á Ndjaba pa lima tœnœ lœ awa o'o noe ye utshuncœ kœdœ adœke: Dji aba zœ dœ ayi zœ,

³ mbœrœ á fœ kœsœ dœ yanga á œndœ zœ kœdi waa pa œshœ.

⁴ E'e dœ aayi kœzu agbolo, 'e mbœmbœrœ œrœ adœke œ za ókó ga lœ agbolo noe 'e nene, kashe 'e gbœndœ endje dœ kœyisœrœ œdœ kœmi upu dœ o'o á to 6a ndœ Gbozu.

Akanga œdœ agbozu tshapa endje

⁵ E'e dœ akanga, 'e dji agbozu tshapa 'e pa œshœ asœke. 'E mbœrœtœ 'e lindœ o'o endje yé œ dji endje dœ lœsu 'e bale 6ata 'e sœ kœmbœrœ akwa fœ Kristu.

⁶ 'E mbcembœrcœ kolœ ataa dœ lœndo á endje sœ kœko ala endje tœ 'e nene, œ sœ 6ata 'e sœ kœpara awa kœza yanga fœ endje. Kashe 'e mbœrœ dœ lœsu 'e kœ 6ata akanga noe Kristu á endje zatœ endje tœ kœmbœrcœ œneke á Ndjaba yindœ noe.

⁷ 'E mbœrœ akwa fœ agbozu tshapa 'e dœ œtshœncœ 6ata 'e sœ kœmbœrœ fœ Gbozu, kashe œ dœdœ mbœrœ azu nene.

⁸ 'E wusœ noe adœke, œdœ kanga œdœ tsheneke á tshe dœdœ kanga nene, uzu dœ uzu œ gbo tshangba œtshœrœ á tshe mbœrœ 6a ndœ Gbozu.

⁹ Yé e'e dœ agbozu, 'e mbœrœ ndje awa bale ga ndœ akanga noe 'e. 'E katœ kœmbœrœ œgbœrœ ga tœ endje, mbœrcœ 'e wusœ noe adœke e'e dœ endje; 'e sœ dœ Gbozu pa 'e bale 6a lafo á tshe keke azu mbœrœ tshatshu endje nene.

Œrœ koshe nø kœyindærœ

¹⁰ Tœ ndəngələnœ, 'e para gbəgbə lœ kœngbətœ 'e bale dœ Gbozu lœ awa gbəgbə nø ye á ropanœ.

¹¹ 'E ko œrœ koshe kœ á Ndjaba ko fœ 'e á kœka dœ tœnœ ngbirí adœke djaboro kœkoko 'e vesho nene.

¹² Gbambanœ nene, a sœsœ kœnga koshenœ dœ azu bata azœ nene. Kashe a sœ kœnga koshenœ dœ aekpe iširí nø tshapashœ, dœ agboro azu, dœ gbəgbə œdœ dœ aayi gbəgbə nø ubu osho nø tshapashœnœ asœke.

¹³ Mbœrœ tœnœ ataa, 'e ko œrœ koshenœ kœ á Ndjaba ko fœ 'e mbœrœ lœkœ á ekpe olo kœli, á 'e kœka ngbirí utshu ayingba 'e. Yé manda kœnga koshenœ œrrr ga tœ ndəngələnœ, 'e shi gbi.

¹⁴ Ataa, 'e kote 'e ga lœ vola. 'E za adjä o'o bata uwu tshapa lœba tœ budu 'e; 'e za œrœ á sœ ndjii bata balangba nø 'e.

¹⁵ 'E sœ dœ yanga nø kœmîndœ ɔtshœ O'o nø kœsœ gee fœ azu bata œrada tœ ada 'e.

¹⁶ 'E za kœyindœrœ ɔlœ dœ ɔlœ bata balangba nø 'e; 'e za awa fœ 'e adœke 'e ru owo tœ wele á yiangba 'e sœ kœnœ tœnœ.

¹⁷ 'E yindœ kœshe bata kpoto wáyá yé 'e tepe o'o ama Ndjaba ngbirí bata iŋgirí yakamba á ɔtshœ iširí za fœ 'e.

¹⁸ 'E za avwala nø 'e tœ œrœnœ asœmœ kœ fœ Ndjaba yé ɔlœ dœ ɔlœ, ɔtshœ iširí sœ dœ 'e lœnœ. Mbœrœ tœnœ ataa, ala 'e gbœ yé 'e zatœ 'e waa dœ waa ga tœnœ. 'E za ndje avwala nø 'e mbœrœ azu nø Ndjaba para kœkœ.

¹⁹ 'E za ndje avwala nø 'e fœ Ndjaba mbœrœ mœ adœke tshe yisœ ɔtshœ O'onœ á zatœ ye yiwa

tœnœ fœ mœ yeka á mœ kœpapandœ nœ dœ awa nene.

²⁰ Emœ kœdœ ayi kœyisœ Ḍtshɔ O'o fœ azu, mbœrœ tœnœ dá mœ sœ lœ kânga. 'E za avwala fœ Ndjaba adœke adja awa mbœmbœrœ mœ bale nene, kashe tshe to gbøgbø á li dœ mœ kœpandœ œneke á li adœke mœ pa.

Ndøngølø abala

²¹ Aya azœ dœ Tishike á tshe sœ kœmbœrœ akwa nœ Gbozu dœ lœsu ye bale asœmœ, œshe dá pandœ o'o nœ mœ kœ 'e á 'e kœdji dœ Ḍtshønœ yé á kœwu ndje sœ œneke á mœ sœ kœmbœrœ tœnœ.

²² Mœ sœ kœvwa she fœ 'e adœke 'e wusœ mara kœsœ nœ 'a ɓa ke yeka á kœza kœru lœsu fœ 'e.

²³ Kaka Ndjaba Aba œdœ Gbozu Yisu Kristu za kœsœ gee, dœ kœyindœsho, œdœ pe kœyindœrœ fœ 'e dœ aayazu lœ Yisu kœkœ.

²⁴ Kaka Ndjaba to kane ye ga pa azu para kœkœ á endje yindœ Gbozu nœ azœ dœ Yisu Kristu dœ kœyindœsho á ka nene.

**Mono
Mono New Testament**

copyright © 2020 Wycliffe Bible Translators, Inc. and ACOTBA-SUBO

Language: Mono

Contributor: Association Congolaise Pour la Traduction de la Bible et
Alphabetisation - Sukisa Boyinga

All rights reserved.

2025-05-14

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 14 May 2025 from source files
dated 14 May 2025

fe1a9e91-0d4a-5969-816d-e467ff6cc983